

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۰۹/۲۰

حشمت ناصری

نگاهی به سه دور ریاست جمهوری و د ستاورد های دو رئیس جمهور در یک دهه اخیر

پس از حادثه ۱۱ سپتامبر و سرنگونی امارت اسلامی؛ در کنفرانس ژن که به میزبانی آلمان در دسامبر سال ۲۰۰۱ برگزار شد، افغانها و جامعه جهانی به ایجاد یک نظام پایدار و مبتنی بر ارزش های دموکراتیک در افغانستان، تعهد و توافق کردند.

توافقات به عمل آمده در کنفرانس ژن؛ سنگ بنای یک نظام مردم سالار و مبتنی بر خواست و آرزو های مردم بود که در واقع روزنه ای خیره کننده ای از امید برای یک افغانستان نوین را در منظر چشم ملت افغانستان گشود.

به اساس موافقتنامه که در این کنفرانس به امضاء رسید؛ اداره مؤقت به ریاست حامد کرزی تصویب و در اول جدی سال ۱۳۸۰ خورشیدی رسماً قدرت سیاسی از برهان الدین ربانی به حامد کرزی در کابل انتقال یافت.

اداره مؤقت برای شش ماه ادامه یافت و سر انجام در جوزای سال ۱۳۸۱ با تدویر لویه جرگه؛ دولت انتقالی برای مدت دو سال به ریاست حامد کرزی ایجاد و قانون اساسی نیز به تصویب رسید.

سپس در سال ۱۳۸۳ نخستین انتخابات ریاست جمهوری بر مبنای موافقتنامه کنفرانس ژن برگزار و حامد کرزی با کسب حدود چهار و نیم میلیون رأی به عنوان نخستین رئیس جمهور منتخب افغانستان پس از فروپاشی رژیم طالبان به کار آغاز نمود.

به همین گونه دور اول ریاست جمهوری حامد کرزی در شرایط بحرانی پایان یافت. حامد کرزی شرح حال گذار از این دور را به زبان خود چنین تعریف کرد که وی نظام تازه شکل یافته را طوری اداره می کرد که گویا شخصی در خار زاری کاسه چینی پر آب را بخواهد بی آنکه از دستش بریزد یا خاری به پایش بخلد، به مقصد رساند. سپس در دور دوم انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ خورشیدی باز هم حامد کرزی با کسب بیش از ۲/۲ میلیون رأی برای پنج سال دیگر به کرسی ریاست جمهوری تکیه زد و زمام امور مملکت را به دست گرفت.

دستاورد های عمده رئیس جمهور حامد کرزی

افغانستان در دوره حاکمیت حامد کرزی، با تدویر کنفرانس های چون توکیو، برلین، لندن، پاریس و روم؛ در محراق توجه جهان قرار گرفت و سیلی از کمک ها برای ایجاد یک نظام با ثبات و مردم سالار در کشور سرازیر شد.

در این دور به همکاری مالی و تکنیکی جامعه جهانی؛ توجه مزیدی به احیاء و بازسازی زیر ساخت های اقتصادی، اجتماعی، نظامی و سیاسی کشور مبذول گردید.

چنانچه در دوره زمامداری رئیس جمهور حامد کرزی:

- (۱) حدود ۳۰۰ هزار افغان در صفوف اردو و پولیس ملی جذب گردیدند.
- (۲) هفت میلیون کودک روانه مکتب شدند.
- (۳) حدود ۱۰۰ هزار محصل به پوهنتون ها رو آوردند.
- (۴) ۴۰۰ شفاخانه و مرکز صحتی در سراسر کشور اعمار و به بهره برداری سپرده شدند.
- (۵) ۴۵ درصد مردم افغانستان به انرژی برق دسترسی یافتند.
- (۶) ده میلیون افغان از تسهیلات ایجاد شبکه های مخابراتی مستفید شدند.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۴

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولی

- (۷) کار تطبیق ۴۰ هزار پروژه کوچک و متوسط انکشافی در سراسر کشور آغاز شد.
- (۸) حدود ۵ هزار کیلومتر سرک اسفالت گردید.
- (۹) روابط حسنه با کشور های جهان تأمین و در نتیجه دولت افغانستان میزبان ۳۴ سفارت مقیم و ۳۸ سفارت غیر مقیم و همچنان صاحب ۴۲ سفارت خانه و ۱۶ جنرال قونسلای فعال در خارج شد.
- (۱۰) دولت افغانستان عضویت فعال سازمان های بزرگ منطقوی از قبیل سارک، ایکو، کاریک و دیگر سازمان های جهانی را کسب کرد.
- (۱۱) پول جدید افغانی با پشتوانه قوی و با ثبات چاپ گردید.
- (۱۲) سهم زنان در عرصه های اجتماعی و سیاسی بیشتر و گسترده تر شد.
- (۱۳) و آزادی بیان از رهگذر فعالیت های سریع رسانه های همگانی با توجه به ارزش های یک نظام دموکراتیک در سطح منطقه به گونه بی پیشینه تأمین گردید.

این گونه عده ای دوره زمامداری حامد کرزی را دور طلایی برای افغانستان می شمرند، اما برخی تا هنوز بر آنند که فرصت های زیادی در آن دور برای تقویت یک دولت قوی با پایه های وسیع و گسترده در کشور و صعود افغانستان به قله های شامخ تعالی و ترقی از دست رفت.

با این حال آنچه را نمی توان کتمان کرد این است که در دوره حاکمیت حامد کرزی؛ کار طرح و تطبیق پروژه های انکشافی در سراسر کشور در محراق توجه دولت بود و از این رهگذر فرصت های شغلی زیادی برای میلیون ها افغان در ولایات مختلف کشور مساعد و از این طریق تغییرات ملموسی در حیات اجتماعی و اقتصادی مردم رونما گردید.

ایجاد حکومت وحدت ملی به ریاست محمد اشرف غنی

پس از ختم کار ریاست جمهوری حامد کرزی و برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۳؛ داکتر محمد اشرف غنی با کسب حدود چهار و نیم میلیون رأی به حیث رئیس جمهور منتخب حکومت وحدت ملی به کار آغاز نمود.

در این دور با آنکه بحران سیاسی در قبال دولت و نظام افغانستان در سطح منطقه همچنان متلاطم بود و چالش های سیاسی درون دولتی و وضعیت ناهنجار امنیتی در کشور مانع برداشتن گام های استوار دولت مرد جدید می شد؛ حکومت وحدت ملی به ریاست محمد اشرف غنی، کار اصلاح ساختار های اجتماعی، اقتصادی، نظامی و سیاسی را در ابعاد تکنیکی و حقوقی آغاز نمود. همچنان سعی و تلاش زیادی صورت گرفت تا با ایجاد اصلاحات بنیادی در ابعاد مختلف نظام و طرح و تطبیق پروژه های بزرگ ملی، زیربنایی و عام المنفعه؛ زمینه ترقی و تعالی افغانستان فراهم شود.

دستاورد های عمده محمد اشرف غنی در حکومت وحدت ملی:

هرچند دوره پنج ساله حکومت وحدت ملی با توجه به ساختار بی پیشینه با دو رهبر و یک کرسی در تاریخ دولت داری در افغانستان به شمار می آید؛ اما روی همه رفته دست آورد های این دور را نمی توان نادیده گرفت:

در بخش انکشاف اقتصادی:

- (۱) عواید دولت از ۵۵/۲ به ۷۸/۸ در صد افزایش یافت.
- (۲) بندر چابهار افتتاح گردید.
- (۳) کار عملی پروژه کاسا ۱۰۰۰ آغاز شد.
- (۴) بند سلما (دوستی افغان - هند) در هرات افتتاح و کار اعمار و بازسازی بند کجکی در هلمند، بند بخش آباد در فراه، بند شاه و عروس و همچنان امور ابتدایی اعمار بند لندن در کابل، بند گمبیری در کنر و بند برق کمال خان در نیمروز آغاز شد.
- (۵) افغانستان در سازمان تجارت جهانی عضویت فعال یافت.
- (۶) اتصال افغانستان به چین و احداث خط آهن میان افغانستان و ایران صورت گرفت.
- (۷) شبکه های مختلف برق در کشور احداث شد.
- (۸) بیش از ۵ میلیون جریب زمین دولتی در کشور ثبت شد.

- (۹) بیش از ۸۰۰ هزار منزل در پی ایجاد برنامه ثبت ساحات غیر رسمی شهری به منظور تامین مصونیت ملکیت ها در هشت شهر کشور سر وی و ثبت شد.
- (۱۰) برنامه ملی ثبت و اجرای قباله الکترونیکی ایجاد شد.
- (۱۱) کار توزیع تذکره الکترونیک برای نخستین بار در کشور آغاز گردید.
- (۱۲) و همچنان توجه مزیدی به احیاء و بازسازی ابدات تاریخی مبذول گردید.

در بخش انکشاف زراعتی:

- (۱) کانال ننگرهار احیاء و بازسازی گردید.
- (۲) ۵۰۰ کانال آبیاری در کشور احداث شد.
- (۳) ساحه کشت زعفران به (۱۱۵۰) هکتار زمین در سطح کشور رسید.
- (۴) کار احداث ۸ سردخانه بزرگ در ولایات روی دست گرفته شد.
- (۵) ۲۱۰۰ گدام محصولات باغی و زراعتی کوچک احداث گردید.
- (۶) ۱۳ هزار هکتار جنگل احیاء و حفاظت گردید.
- (۷) و همچنان میزان صادرات میوه و گیاهان دارویی به ارزش بیش از ۱۰۰ میلیون دالر افزایش یافت.

در بخش دفاعی و امنیتی:

- (۱) تعهد کمک های جامعه جهانی برای تامین هزینه و مصارف نیرو های امنیتی و دفاعی کشور تداوم یافت.
- (۲) ۴۲ بال طیاره مختلف النوع از جانب ایالات متحده امریکا و هندوستان در اختیار وزارت دفاع کشور قرار گرفت.
- (۳) محموله های نظامی کشور های چین و روسیه به دولت افغانستان تحویل داده شد.
- (۴) تلاش های پیگیری برای تامین صلح سرتاسری روی دست گرفته شد و در این راستا حزب اسلامی به گونه مسالمت آمیز به روند صلح دولت پیوست.

در بخش مبارزه با فساد اداری:

- (۱) کمیسیون و اداره تدارکات ملی ایجاد شد.
- (۲) مبلغ ۱۵ میلیارد افغانی در عقد قرار دادها صرفه جویی شد.
- (۳) مرکز عدلی و قضایی ایجاد و کار بررسی دوسیه های فساد اداری مقام های حکومتی آغاز شد.
- (۴) اصلاحات ساختاری در محاکم، لوی خرنوالی، گمرکات و برخی ادارات حکومتی آغاز شد.
- (۵) سیستم بایومتریکی و بانکداری الکترونیکی به منظور تشخیص کارمندان خیالی در ساختار وزارت داخله ایجاد شد.
- (۶) کار بررسی دوسیه کابل بانک تداوم یافته و در نتیجه ۴۴۰ میلیون دالر امریکایی از مقروضین سهم دار کابل بانک اخذ گردید.

در بخش سیاست خارجی:

- (۱) دولت افغانستان در نشست های منطقوی و جهانی (سارک، لندن و بریکس) اشتراک فعال نمود.
- (۲) پروژه توزیع پاسپورت الکترونیکی تکمیل شد.
- (۳) موافقتنامه رفع ویزه در پاسپورت های سیاسی میان افغانستان و هندوستان به امضاء رسید.
- (۴) موافقتنامه همکاری با هندوستان امضاء شد.
- (۵) موافقتنامه همکاری های امنیتی با ترکیه امضاء شد.
- (۶) (۲۰) موافقتنامه همکاری ستراتژیکی و اطلاعاتی دو جانبه میان افغانستان، تاجکستان، قرقزستان و ترکمنستان امضاء شد.
- (۷) و همچنان موافقتنامه همکاری با یونان در خصوص ایجاد نماینده گی های سیاسی به امضاء رسید.

در بخش مشارکت زنان:

- (۱) سهم ۱۰ در صدی زنان در تصمیم گیری های حکومت مشخص شد.
- (۲) سهم ۲۶ در صدی زنان در ادارات دولتی مشخص شد.
- (۳) سهم ۳۱ در صدی زنان در سکتور صحت معین شد.

- (۴) سهم ۱۰ درصدی زنان در سکتور عدلی و قضایی مشخص شد.
- (۵) سهم ۴۰ درصدی زنان و دختران در سکتور معارف مشخص شد.
- (۶) سهم ۲۶ درصدی زنان و دختران در پوهنتون ها مشخص شد.
- (۷) محاکم اختصاصی برای بررسی دوسیه های موخسونت علیه زنان ایجاد شد.
- (۸) سهم زنان در شورای عالی قضا و شورای عالی صلح در حد یک یک چوکی مشخص شد.
- (۹) نخستین مجتمع تعلیمی و تحصیلی برای زنان در کابل افتتاح شد.

در بخش آزادی بیان:

قانون حق دسترسی به اطلاعات تصویب و از این رهگذر دسترسی مردم به معلومات تسهیل شد. تلاش های وسیع برای تامین مصنونیت خبرنگاران افغانستان صورت گرفته و رسانه های همگانی افغانستان از رهگذر آزادی بیان در جمع ۱۳ کشور آسیای جنوبی و آسیای مرکزی در جایگاه چهارم قرار گرفتند.

در یک جمع بندی می توان گفت: در پنج سال حکومت وحدت ملی؛ ایجاد اصلاحات اساسی در نظام، تقویت حکومنداری خوب، طرح پالیسی ها و پلانگذاری های اقتصادی و انکشافی و تطبیق پروژه های بزرگ ملی و زیربنایی در محراق توجه دولت قرار گرفت. برخی از تلاش های دولت برای خود کفایی اقتصادی افغانستان و تامین آینده مصنون و مطمئن خشنود بودند، اما عده بنابر دلایلی طرح و تطبیق برنامه های ملی انکشافی و پروژه های جامعه ساز را به چالش کشیدند.

قضاوت با مردم افغانستان